

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною
«Іноземна мова-І» (німецька)**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва)

освітня програма Німецька мова та література і переклад та англійська мова,
Німецька мова і література та переклад
(шифр і назва)

спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша німецька

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2022 року

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

підпис

Сергій КРИВОРУЧКО
ім'я, прізвище

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов

Протокол № 5 від « 26 » серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

підпис

Анна КОТОВА
ім'я, прізвище

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити.*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Іноземна мова I (німецька)» на 2-му курсі (денне відділення) та 2-му курсі (заочне відділення). Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання складає 13 кредитів, тобто 390 годин; для студентів заочної форми навчання – 30 кредитів, тобто 900 годин. Обсяг самостійної роботи на денному відділенні складає 150 годин, на заочному відділенні – 814 годин.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лек.	пр.	сам.		лек.	пр.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	3-й семестр				3-й семестр			
Розділ 1. Розпорядок дня.								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	48	-	2	46
Тема 2. Граматика.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 3. Лексичні теми.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 5. Домашнє читання.	18	-	12	6	50	-	4	46
Поточні КР	10	-	4	6	-	-	-	-
Тематична КР	-	-	-	-	4	-	2	2
Разом за розділ 1	90	-	56	34	255	-	23	232
Розділ 2. Кулінарні традиції в Німеччині та в Україні								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	48	-	2	46
Тема 2. Граматика.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 3. Лексичні теми.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	18	-	12	6	51	-	5	46
Тема 5. Домашнє читання.	18	-	12	6	50	-	4	46
Поточні КР	5	-	2	3	-	-	-	-
Тематична КР	5	-	2	3	4	-	2	2
Разом за розділ 2	90	-	56	34	255	-	23	232
Усього годин	180	-	112	68	510	-	46	464
	4-й семестр				4-й семестр			
Розділ 1. Організація дозвілля в Німеччині та в Україні								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	19	-	2	34
Тема 2. Граматика.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 3. Лексичні теми.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 5. Домашнє читання.	22	-	14	8	21	-	4	34
Поточні КР	4	-	2	2	-	-	-	-
Тематична КР	5	-	2	3	2	-	2	5
Разом за розділ 1	105	-	64	41	195	-	20	175
Розділ 2. Одяг як складова іміджу людини								
Тема 1. Фонетика.	8	-	4	4	19	-	2	34
Тема 2. Граматика.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 3. Лексичні теми.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 4. Усна практика, читання та аудіювання.	22	-	14	8	21	-	4	34
Тема 5. Домашнє читання.	22	-	14	8	21	-	4	34
Поточні КР	4	-	2	2	-	-	-	-
Тематична КР	5	-	2	3	2	-	2	5
Разом за розділ 2	105	-	64	41	195	-	20	175
Усього годин	210	-	128	82	390	-	40	350

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Форми контролю	Кількість годин	
			3-й семестр (денна)	3-й семестр (заочна)
Розділ 1. Розпорядок дня				
1.1.	Повторення: Дифтонги [æe], [æo]. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	4	46
1.2.	Повторення: Вимова слів з твердим приступом. (2)			
1.3.	Повторення: Інтонація в приказах і питаннях без питального слова. (2)			
2.1.	Дієслова з займенником sich в знахідному та давальному відмінках. (1), (2), (4)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
2.2.	Дієслова з (не)відокремлюваними префіксами. (1), (2), (4)			
2.3.	Іменники жіночого роду: семантичні та морфологічні ознаки, множина. (1), (2), (4)			
2.4.	Відмінювання прикметників: типи відмінювання, субстантивація прикметників. (1), (2), (4)			
2.5.	Підрядне речення часу. (1), (2), (4)			
3.1.	(Не)офіційний час, частини доби. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
3.2.	Складання календаря-тижневика. Призначення зустрічей. (2)			
3.3.	Активності протягом дня. (2)			
4.1.	Аудіювання. Типовий розпорядок дня в Україні та Німеччині. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
4.2.	Як ефективно витратити час? Ідеальний розпорядок дня. Підготуватися до словникового диктанту. (2)			
4.3.	Розмовна тема «Індивідуальний розпорядок дня». (2)			
4.4.	Жайворонок чи сова: переваги та недоліки. (2)			
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити незнайомі слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. (3)	Усне опитування	6	46
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	Тести	6	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	Диктант, Переклад	-	2
Розділ 2. Кулінарні традиції в Німеччині та в Україні				
1.1.	Повторення: Голосні [y:], [Y] та приголосні [x], [ç]. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	4	46
1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження. (2)			
1.3.	Повторення: Інтонація в акцентних групах і різних типах речень. (2)			
2.1.	Вживання означеного артикля. (1), (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
2.2.	Іменники середнього роду: семантичні та морфологічні ознаки, множина. (1); (2)			
2.3.	Займенникові прислівники: утворення та вживання. (1), (2), (4)			
2.4.	Додаткове підрядне речення. (1), (2), (4).			
2.5.	Наказовий спосіб. (1), (2), (4)			
2.6.	Лексико-граматичні можливості для виразу спонукання. (2)			

3.1.	Німецький сніданок. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
3.2.	У ресторані. (2)			
3.3.	Рецепти страв. (2)			
4.1.	Підготувати розмовну тема «Кулінарні традиції України». (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	6	46
4.2.	Тема «Кулінарні традиції Німеччини». (2)			
4.3.	Популярні страви та напої. (2)			
4.4.	Замовлення страв в ресторані. (2)			
4.5.	Здорове харчування. (2)			
4.6.	Аудіювання. (2)			
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити незнайомі слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. (3)	Усне опитування	6	46
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	Тести	3	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	Диктант, Переклад	3	2
	Разом за 3-й семестр (денне) / 3-й семестр (заочне)		68	464
Розділ 1. Організація дозвілля в Німеччині та в Україні			4-й семестр (денна)	4-й семестр (заочна)
1.1.	Повторення: Голосні [œ], [ø:]. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	4	34
1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження. (2)			
1.3.	Повторення: Інтонація в окличних реченнях. (2)			
2.1.	Пасив процесу. (1), (2), (4)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
2.2.	Вживання ES. (1), (2), (4)			
2.3.	Умовні підрядні речення. (1), (2), (4)			
3.1.	Організація дозвілля. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
3.2.	Клуби та об'єднання за інтересами. (2)			
3.3.	Подорожі та мандрівки. (2)			
4.1.	Підготувати розмовну тему «Організація дозвілля в Україні». (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
4.2.	Тема «Організація дозвілля в Німеччині». (2)			
4.3.	Українські та німецькі вечірки. (2)			
4.4.	Аудіювання. (2)			
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити незнайомі слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. (3)	Усне опитування	8	34
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	Тести	2	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	Диктант, Переклад	3	5
Розділ 2. Одяг як складова іміджу людини			4-й семестр (денна)	4-й семестр (заочна)
1.1.	Повторення: Голосні [o:], [ɔ] та приголосні [f], [v]. (2)	Усне опитування,	4	34
1.2.	Повторення: Вимова слів іншомовного походження. (2)			

1.3.	Повторення: Інтонація в реченні з кількома синтагмами. (2)	перевірка практичного завдання		
2.1.	Означальні підрядні речення. (1), (2), (4)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
2.2.	Відмінювання відносних займенників. (1), (2), (4)			
2.3.	Ступені порівняння прикметників та прислівників. (1), (2), (4)			
2.4.	Відмінювання прикметників (повторення). (1), (2), (4)			
3.1.	Одяг робить людину. Імідж. (2)	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
3.2.	Одяг та аксесуари. (2)			
3.3.	Німці та їх одяг. (2)			
4.1.	Підготувати тему «Одяг як складова іміджу людини. Мій стиль».	Усне опитування, перевірка практичного завдання	8	34
4.2.	Тема «Мода як соціальне явище. Молодіжний стиль». (2)			
4.3.	Тема «Жіноча та чоловіча мода. Косметика». Підготувати доповідь на тему «Косметика: тільки для жінок?»			
4.4.	Тема «Показ мод». Підготувати реферат «Відомі дизайнери одягу». (2)			
5.1.	Скласти план, виписати та вивчити незнайомі слова, підготувати переказ. Felix & Theo. Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. (3)	Усне опитування	8	34
	Поточні КР: повторити актуальну лексику та граматику	Тести	2	-
	Тематична КР: повторити актуальну лексику та граматику	Диктант, Переклад	3	5
	Разом за 4-й семестр (денне) / 4-й семестр (заочне)		82	350
	Усього годин		150	814

Форми контролю та критерії оцінювання. Контроль результатів самостійної роботи студентів здійснюється в межах часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття і позааудиторну самостійну роботу студентів з дисципліни, може проходити в письмовій, усній або змішаній формі (тестові завдання, презентації, опитування домашнього читання тощо). Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Прогнозований результат. У результаті самостійної роботи студенти мають зокрема:

знати: відповідну термінологію, лексичні та фразеологічні одиниці, а також граматичні правила, необхідні для здійснення комунікації з широкого спектру питань побутового характеру;

вміти: мовленнєві компетенції:

читання: читати статті та повідомлення з сучасних проблем, автори яких займають особливу позицію або мають особливу точку зору; розуміти сучасну літературну прозу.

аудіювання: розуміти об'ємні висловлювання, стежити навіть за складною аргументацією на досить знайомі теми; розуміти більшість ТВ новин та програм про поточні події; розуміти більшість фільмів на літературній мові.

усне мовлення: представляти чіткі, детальні висловлювання про широке коло питань, що стосуються своїх сфер інтересів; висловлювати точку зору на запропоновану тему, наводячи аргументи „за” і „проти”.

письмо: писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел; писати чіткі, детальні описи на різні теми, що стосуються тем, що вивчаються; написати огляд фільму, книги або п'єси.

лінгвістичні компетенції:

лексична компетенція: вільно володіти лексикою на найбільш загальні теми та теми, пов'язані зі своєю сферою діяльності; варіювати формулювання задля уникання частих повторів.

граматична компетенція: здійснювати належний граматичний контроль мовлення, постійно підтримувати високий рівень граматичної правильності.

фонологічна компетенція: володіти чіткою, природною вимовою та інтонацією.

орфографічна й орфоепічна компетенції: писати зі свідомою фонетичною правильністю; продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци та без орфографічних помилок.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно та письмово, використовувати цю мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, приборчниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою мовою.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13. Аналізувати й інтерпретувати літературні твори, визначати їхню специфіку та місце в літературному процесі.

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької мови, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Рекомендована література Основна література

1. Котвицька В. А. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompraktausgabe: підручн. для студ. спец. 035 «Філологія» / В. А. Котвицька, О. А. Лазебна. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 140 с. – Бібліогр. : с. 132.
2. Логін І. Німецька мова для студентів-германістів : підручник = Login I. Deutsch für Germanistikstudenten : Lehrbuch / [Сидоров О. В., Сотникова С. І., Безугла Л. Р., Бублик І. Ф., Відюкова Н. І., Мірошніченко М. Ю., Скачкова В. В., Потапова Ж. Є., Криворучко С. І.]. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 344 с.
3. Felix & Theo : Leichte Lektüren für Deutsch als Fremdsprache in 3 Stufen. – Berlin [u.a.]: Langenscheidt Verlag, 2013.
4. Hering A., Matussek M., Perlmann-Balme M. Deutsch. Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell. – München : Hueber Verlag, 2019. – 288 S.

Допоміжна література

5. Драб Н. Л. Практична грамати́ка німецької мови : посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл / Драб Н. Л., Скринька С. О., Стаброз С. – 2-ге вид. переробл. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 280 с.
6. Jin F., Voß U. Grammatik aktiv. Verstehen – Üben – Sprechen. – Berlin : Cornelsen Verlag GmbH, 2019. – 654 S.
7. Kryvoruchko, S., & Miroshnychenko, M. (2022). FORMATIVES SELBST-ASSESSMENT MIT DEM DIGITALEN TOOL „LEARNING SNACKS“. *ГРААЛЬ НАУКИ*, (11), 476-478. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.24.12.2021.083>
8. Niebisch D. Phonetik – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache B1: Buch mit Audios online und App mit Videos (Deutsch üben - Phonetik). – München : Hueber Verlag, 2021. – 92 S.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

<http://www.deutsch-lernen.com>
<http://deutsch-online.com>
<http://www.dw-world.de>
<http://www.hueber.de>
<http://www.goethe.de>
<http://www.juma.de>